

De Sjalon wil zelfvoorzienend zijn

DOOR KLAAS VAN DER HORST

ACHTERGROND

Echt groot is grootlandbouwbedrijf De Sjalon nog niet. Het onlangs opgerichte bedrijf telt 94 hectare in plaats van de beoogde 660 hectare. Maar het is een groeimodel. Andere boeren kunnen aansluiten.

Het had moeten starten met bijna 700 hectare akkerbouw, maar grootlandbouwbedrijf De Sjalon CV is uiteindelijk begonnen met 94 hectare. Toch zien de oprichters van het bedrijf, Arnold en John van Woerkom, Peter Poels en Wim Kemper dit niet als een mislukking. Integendeel. "We zijn nog met een aantal akkerbouwers in gesprek", vertelt Arnold van Woerkom. De stap om je eigendom op te geven en in te brengen in een gezamenlijk bedrijf is groot."

Poels heeft er vertrouwen in dat een aantal ondernemers die hoge drempel toch over gaat en dat de omvang van De Sjalon aardig toeneemt. "Ze willen wel, maar ze willen De Sjalon ook eerst een tijdje zien draaien."

Het concept van De Sjalon is bedacht om de kleinere akkerbouwbedrijven in de Noordoostpolder (NOP) nieuw toekomstperspectief te geven, zegt Arnold van Woerkom. Alleen hebben bedrijven met 24 hectare in de polder geen echte toekomst meer. Samen hebben ze een beter perspectief, door schaalvoordelen, verdere be- en verwerking en het aantrekken van andere activiteiten. "We willen iets neerzetten voor de jongelui in dit gebied", vertelt Arnold van Woerkom.

Vanuit dit perspectief hebben ook bedrijven in de agribusiness en innovatiebureau Transforum steun verleend. Niet zozeer met geld, als wel in de vorm van meedenken. Financiële steun voor al het benodigde onderzoek en het opstellen van een businessplan is ontvangen van een bank, een grote ondernemer en van de provincie Flevoland.

Het idee voor de vorming van een groot en multifunctioneel landbouwbedrijf in de NOP ontstond zeven jaar geleden. Toen kwam een groep boeren bij el-

kaar, begon de ontwikkeling van ideeën, en werden tal van opties doorgenomen. Ook hebben de deelnemers zich breed georiënteerd in het bedrijfsleven buiten de agrarische sector.

Dit proces heeft lang geduurd. Van Woerkom: "We hebben het lang heel breed gehouden. Ik vind dat je eerst goed moet weten wat je afstreept. We hebben dus eerst alle opties heel goed onderzocht. Pas op het laatst zijn we gaan afstropen en is de knoop doorgehakt."

Zo is er nu dus een landbouwbedrijf dat gevormd is uit drie oorspronkelijke bedrijven van elk 24 hectare – het traditionele kleine akkerbouwbedrijf in de NOP – plus ruim 20 hectare pachtgrond. De kern van het nieuwe bedrijf is pootgoedteelt. Niet van het gewone pootgoed, maar van stammateriaal, dat handelshuizen weer doorverkopen aan gewone pootgoedtelers.

De Sjalon teelt ongeveer 45 hectare stammateriaal voor pootgoed, vertelt John van Woerkom. Hij begon met deze specifieke teelt na een stage bij een bedrijf in de Wieringermeer. Nu heeft het landbouwbedrijf stammateriaal staan van vierentwintig aardappelrassen en wordt zaken gedaan met vijf handelshuizen. Daarnaast verbouwt de Sjalon uien, tarwe, peen, suikerbieten, witlofpennen en tulpen.

Het bedrijf ligt nu nog verspreid over drie locaties, in Bant, Espel en Ens. Dat is een handicap, vooral in logistieke zin, erkennen de vennoten. Maar door de aansluiting van meer bedrijven zal dit probleem spoedig worden vermindert, verwacht Kemper. Toch denkt De Sjalon ook nu al schaalvoordelen te kunnen bereiken door de samenvoeging van bedrijven. Bij de pootgoedteelt bestaan die al, ook al kan daarbij nog meer winst worden bereikt.

Zo wil het bedrijf in de toekomst helemaal zelfvoorzienend zijn voor aardappel-uitgangsmateriaal, ook om ziekte-insleep tot een minimum te bereiken. "Het is enerzijds intensivering en optimalisering, maar anderzijds ook een manier om te overleven", zegt John van Woerkom. Schaalvergroting en optimalisering is ook een optie bij andere teelten, zoals de peenteelt.

Naast gewone akkerbouw mikt De Sjalon ook op de exploitatie van een nieuwe tak: die van de sociale arbeid. Daarvoor zijn al contacten gelegd. Concreet gaat

het erom dat het bedrijf de gelegenheid biedt om mensen uit psychiatrische instellingen of opvanghuizen lichamelijke arbeid te laten verrichten. Professionele begeleiders komen mee naar het bedrijf. De Sjalon moet alleen de gelegenheid bieden en krijgt ervoor betaald. Arnold van Woerkom ziet het echter ook als een vorm van maatschappelijke dienstverlening. "Als je van de maatschappij krediet krijgt, dan moet je er wat voor terugdoen. Daar zijn we nog mee bezig, maar ik zou het heel graag willen."

BEDRIJFSGEGEVENS

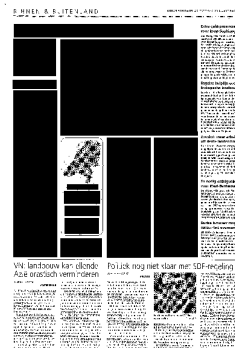
Akkerbouwbedrijf van Arnold en John van Woerkom, Peter Poels en Wim Kemper op drie locaties in: Bant, Espel en Ens

Oppervlakte:

94 hectare akkerbouw, waarvan 72 hectare in eigendom

Bouwplan:

45 hectare (stam-)pootgoed, verder uien, tarwe, peen, suikerbieten, witlofpennen en tulpen

Van links naar rechts akkerbouwers John en Arnold van Woerkom, Peter Poels en Wim Kemper. Foto Alex de Haan